

Dân tộc Pu Péo

--- không rõ tác giả ---

Dân tộc Pu péo có gần 400 người, sống tập trung ở vùng biên giới Việt - Trung thuộc các huyện Đồng Văn, Yên Minh, Mèo Vạc tỉnh Hà Giang. Người Pu péo còn có tên gọi khác là Ka Beo, Pen ti lô lô. Tiếng Pu péo gần với tiếng nói của các dân tộc Cờ Lao, La Chí, La Ha, và thuộc nhóm ngôn ngữ Kadai.

Người Pu péo chủ yếu sống bằng nghề làm nương và ruộng bậc thang, trồng ngô, lúa, mạch ba góc, đậu... Trong sản xuất, đồng bào dùng công cụ cày, bừa; dùng trâu, bò làm sức kéo. Lương thực chính trong bữa ăn thường ngày là bột ngô đồ chín.

Trang phục của người phụ nữ Pu péo ngày nay còn giữ được sắc thái dân tộc thể hiện qua kiểu đầu tóc, khăn váy, áo, tạp dề; dùng kỹ thuật can đấp vải khác màu để tạo nên hoa văn sắc sảo. Còn nam giới ăn vận như các dân tộc khác quanh vùng.

Đồng bào Pu péo ở nhà trệt, sống tập trung thành từng nhóm nhỏ bên cạnh người Hoa, Mông. Mỗi dòng họ có hệ thống tên đệm riêng dùng đặt tên lần lượt cho các thế hệ kế tiếp nhau. Trai gái các họ kết hôn với nhau theo tập tục: Nếu con trai họ này đã lấy con gái họ kia, thì mãi mãi con trai họ kia không được lấy vợ người họ này. Nhiều người dân tộc khác cũng đã trở thành dâu, rể của các gia đình Pu péo. Con cái lấy họ theo cha và người cha, người chồng là chủ nhà.

Nghi thức tang lễ của người Pu péo gồm lễ làm ma và lễ chay. Người Pu péo coi trọng thờ cúng tổ tiên. Trên bàn thờ thường đặt những hũ sành nhỏ, mỗi hũ tượng trưng cho một đời. Hàng năm, người Pu péo có nhiều ngày lễ, tết. Ngoài những lễ cưới hỏi, ma chay, đồng bào còn làm lễ cầu an và mở đầu năm mới vào Tết nguyên đán nửa đầu tháng giêng (âm lịch), tết 5 tháng 5...

Pu péo là một trong số rất ít dân tộc hiện nay còn sử dụng trống đồng. Trước kia, trống được dùng phổ biến nhưng đến nay đồng bào chỉ dùng trong ngày lễ chay. Theo phong tục Pu péo, có trống "đực", trống "cái" được ghép với nhau thành cặp đôi. Hai trống treo quay mặt vào nhau, một người đứng giữa cầm củ chuối gõ trống phục vụ lễ cúng.

Là một dân tộc tuy dân số ít, nhưng người Pu péo đã và đang chung lòng chung sức cùng các dân tộc anh em xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn biên cương đất nước.